

บทที่ 5

ผลการวิจัย

ปัญหาการขาดนิสัยรักการอ่านของนักเรียนเป็นปัญหาที่สำคัญที่จะพัฒนาประเทศในอนาคต จากแนวคิดดังกล่าวจึงนำไปสู่การศึกษาวิธีการแก้ไขปัญหาโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมนิสัยรักการอ่านอักษรล้านนาให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 โรงเรียนวัดดอนแก้วร่วมกับผู้ปกครองนักเรียน ผู้ที่มีความรู้ทางด้านภาษาล้านนา อบต.บ้านหนองเย็น และคนในชุมชนบ้านหนองเย็น โดยใช้ระยะเวลาดำเนินการวิจัยตั้งแต่เตรียมพื้นที่ เตรียมความพร้อมของชุมชน เตรียมความพร้อมของโรงเรียน และดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่เดือน มกราคม พ.ศ. 2545 ถึง เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2545 รวมระยะเวลา 5 เดือน โดยการเสนอผลการศึกษานำเสนอเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ ดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 การดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ซึ่งประกอบด้วย

1.1. การเตรียมความพร้อมและการศึกษาชุมชนได้แก่การเลือกพื้นที่เพื่อเตรียมความสัมพันธ์กับชุมชน การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและความร่วมมือที่ได้รับ

1.2. การดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาการขาดนิสัยรักการอ่านอักษรล้านนา ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ การดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม การติดตามและการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงานและประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการ

ส่วนที่ 2 ผลของการดำเนินกิจกรรม ประกอบด้วย

2.1. กระบวนทัศน์ที่ปรับเปลี่ยนของฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2.2. การมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน ผู้ที่มีความรู้ทางด้านอักษรล้านนา คณะครูในโรงเรียนวัดดอนแก้ว ร่วมกันแก้ไขปัญหาลักษณะการสร้างนิสัยรักการอ่านอักษรล้านนาให้กับนักเรียนในโรงเรียนวัดดอนแก้ว

2.3. การเปลี่ยนแปลงการมีนิสัยรักการอ่านอักษรล้านนาของนักเรียน และการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอักษรล้านนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6

ส่วนที่ 1 การดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

1.1. การเตรียมความพร้อมและการศึกษาชุมชน

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนวัดดอนแก้ว สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ มาเป็นเวลา 15 ปีและมีหน้าที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนอยู่แล้วและผู้วิจัยได้มีโอกาสไปเยี่ยมบ้านนักเรียนซึ่งบ้านได้พูดคุยกับพ่อแม่ผู้ปกครองของนักเรียนและเพื่อนบ้านที่อยู่บ้านใกล้เคียงบ่อยครั้งทำให้เกิดความคุ้นเคยกันจึงเป็นจุดเชื่อมโยงที่สำคัญในการนำไปสู่ความสะดวกในการสร้างความร่วมมือของชุมชนในการศึกษาเบื้องต้น โดยการเตรียมความพร้อมและการศึกษาชุมชนเป็นขั้นตอนแรกของการวิจัยมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเตรียมงานเพื่อวิจัยในภาคสนาม

การเตรียมพื้นที่

ผู้วิจัยได้กำหนดให้โรงเรียนวัดดอนแก้วซึ่งตั้งอยู่ในหมู่บ้านหนองเย็นและเป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยได้ทำการสอนอยู่ที่นี่ เป็นสถานที่สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เนื่องจากเป็นที่ที่ประสบปัญหาโดยตรงทั้งคณะครูในโรงเรียน กรรมการศึกษา กรรมการที่ปรึกษา อบต.บ้านหนองเย็น ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวัดดอนแก้ว และชาวบ้านหนองเย็นต่างก็มีความต้องการและมีความสนใจที่จะพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน ในอดีตที่ผ่านมาผู้คนในชุมชนบ้านหนองเย็นทุกคนก็ได้มีการช่วยเหลือโรงเรียนอยู่แล้วแต่เป็นการช่วยเหลือในด้านการสร้างอาคาร การปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในโรงเรียนเท่านั้น ในด้านการเรียนการสอนนั้นประชาชนยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วม เนื่องจากในช่วงเวลาที่ผ่านมาประชาชนทุกคนในหมู่บ้านหนองเย็นคิดว่าการเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นหน้าที่ของครูที่มาสอนในโรงเรียนเท่านั้น ในอดีตที่ผ่านมาทางโรงเรียนและชุมชนได้ห่างเหินกันเพราะว่าประชาชนคิดว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยการที่ทางโรงเรียนจัดให้มีการประชุมขึ้นในโรงเรียนผู้ปกครองนักเรียนจะต้องเสียเงินเพื่อให้ทางโรงเรียนนำไปใช้จ่ายในการพัฒนาโรงเรียน แต่ปัจจุบันนี้ตั้งแต่หลักสูตรพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และหลักสูตรพุทธศักราช 2542 ได้มีนโยบายให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนร่วมกับครูในโรงเรียนแล้ว โดยให้ชุมชนนำเอาหลักสูตรท้องถิ่นที่ตรงกับความต้องการและความสนใจของคนในชุมชนเข้ามาสอนนักเรียนร่วมกับครูในโรงเรียนจึงทำให้ผู้คนในชุมชนบ้านหนองเย็นได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนร่วมกับครูในโรงเรียน และในเมื่อมีการประชุมและในที่ประชุมก็ได้เปิดโอกาสให้ทุกคนที่มาเข้าร่วมประชุมได้เสนอปัญหาของตัวเองได้ปรากฏว่าปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาถิ่นมาเป็นปัญหาที่ทาง

ชุมชนบ้านหนองเย็นที่มาเข้าร่วมประชุมต้องการให้ทางโรงเรียนนำเอามาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นและทุกคนก็ได้มีความตระหนักถึงการขาดนิสัยในการรักการอ่านหนังสือทั่วไปรวมทั้ง อักษรล้านนา ดังนั้นทางโรงเรียนวัดดอนแก้วและชุมชนบ้านหนองเย็นจึงร่วมมือกันหาแนวทางจัดการเรียนการสอนอักษรล้านนาขึ้นในโรงเรียนพร้อมทั้งหาแนวทางแก้ไขปัญหาการขาดนิสัยรักการอ่านอักษรล้านนา โดยการปฏิบัติการแก้ไขให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน และได้เลือกปฏิบัติการกับเด็กนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 เนื่องจากว่านักเรียนในระดับนี้มีความพร้อมที่จะเรียนอักษรล้านนาและเป็นการเริ่มต้นที่นักเรียนในระดับนี้มีความพร้อมระดับพื้นฐานที่นักเรียนเริ่มอ่านได้อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับการปลูกฝังด้านทักษะและลักษณะนิสัยและอีกประการหนึ่งนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 นี้เป็นเด็กที่สอนให้เกิดการมีนิสัยในการรักการอ่านได้ง่ายกว่าเด็กที่มีอายุมาก

การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและความร่วมมือที่ได้รับ

วัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในครั้งนี้เพื่อให้ชุมชนและผู้วิจัยได้รู้จักมักคุ้นกันมากยิ่งขึ้น ให้เกิดความสนิทสนมอย่างเป็นกันเองและรู้จักการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดการตอบสนองตามนโยบายของหลักสูตร พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และหลักสูตรพุทธศักราช 2542 ที่ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนร่วมกับทางโรงเรียน ดังนั้นทางผู้วิจัยและทางโรงเรียนวัดดอนแก้วจึงต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนก่อนเพื่อสลายภาพความห่างเหินระหว่างโรงเรียนและชุมชนที่เคยเป็นมาในอดีตจนถึงปัจจุบันโดยเฉพาะในมิติการศึกษา และในฐานะที่ผู้วิจัยสอนอยู่ในโรงเรียนวัดดอนแก้ว พักอาศัยและสอนอยู่ในชุมชนมาเป็นเวลา 15 ปี จึงมีความคุ้นเคยกับชาวบ้านเป็นอย่างดี และผู้วิจัยได้เดินทางไปสอนนักเรียนในโรงเรียนวัดดอนแก้วทุกวัน การเดินทางจากบ้านไปโรงเรียนใช้เวลาประมาณ 40 นาที ผู้วิจัยจะแวะสนทนากับชาวบ้านในเวลาเย็นหลังเลิกงาน ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้เข้าไปร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนจัด เช่น การขึ้นบ้านใหม่ การแต่งงาน การบวช การไปทำบุญที่วัด และผู้วิจัยยังได้ใช้เวลาว่างในตอนเย็นเข้าไปเยี่ยมผู้ปกครองนักเรียนพร้อมทั้งรับประทานอาหารร่วมกันทำให้ผู้วิจัยสามารถเข้ากับชาวบ้านได้เป็นอย่างดีสามารถที่จะสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนได้สะดวกขึ้น ในด้านการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับท้องถิ่น ผู้วิจัยได้เข้าไปคุยกับชาวบ้านเพื่อหาข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ด้วยตนเอง ทำให้ชาวบ้านบ้านหนองเย็นให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ กับผู้วิจัย ด้วยการตอบข้อซักถามทุกอย่าง และให้ข้อมูลตรงกับความเป็นจริงกับผู้วิจัย จากการสอบถามข้อมูลจากบุคคลหลาย ๆ คนในชุมชนบ้านหนองเย็นก็ได้ข้อมูลที่ตรงกัน

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนและผู้ปกครองในด้านการศึกษาเพื่อนำไปสู่การมีนิสัยในการรักการอ่านอักษรล้านนา

ในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ผู้วิจัยได้ไปเยี่ยมบ้านนักเรียนในชั้นเรียนเพื่อไปหาข้อมูลนักเรียนรายบุคคลและได้ไปพูดคุยปรึกษารับรู้กับผู้ปกครองนักเรียน จากนั้นก็เริ่มขยายเป้าหมายไปยังบุคคลที่มีบ้านใกล้เรือนเคียงกับนักเรียนที่ไปเยี่ยมเพื่อพบปะสนทนาพูดคุยถึงเรื่องราวของสุขภาพก่อนแล้วค่อยซักถามเรื่องราวต่าง ๆ เมื่อคุ้นเคยกันมากขึ้นก็สนทนากันถึงเรื่องราวอื่น ๆ ได้มากขึ้น ที่ผ่านมานั้นผู้วิจัยก็ได้ไปเยี่ยมบ้านนักเรียนแต่ไม่ได้พูดคุยเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน ในการค้นหาข้อมูลพื้นฐานและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการอ่านหนังสือของนักเรียนจากครอบครัวของนักเรียนโดยการไปเยี่ยมเยียนและพูดคุยกับผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 28 คน โดยใช้เวลาในตอนเย็นที่โรงเรียนปิดทำการสอนเพราะว่าเป็นเวลาที่ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่เลิกจากการทำงานกลับบ้าน และได้สอบถามผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการอ่านหนังสือทั่วไปและการอ่านอักษรล้านนาของนักเรียนเพื่อให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุของการไม่อ่านหนังสือของนักเรียนที่บ้าน จากการสอบถามผู้ปกครองพอสรุปประเด็นปัญหาได้ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไม่ให้ความสนใจในการอ่านหนังสือของนักเรียน พอจะวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 เกิดจากความต้องในการเล่นของเด็กนักเรียนหลังจากที่ได้เรียนหนังสือในโรงเรียนมาแล้ว ซึ่งเป็นไปตามวัยและวุฒิภาวะของเด็กนักเรียนเช่น การเล่นกับเพื่อนของนักเรียนซึ่งนักเรียนจะเล่นกับเพื่อนของนักเรียนหลังจากเลิกเรียนแล้วและกลับไปถึงบ้านเกือบทุกคน เพราะมีเวลาเล่นมากจะเล่นอะไรกับใครก็ได้และจะใส่ชุดอะไรเล่นก็ได้และอีกอย่างหนึ่งนักเรียนคิดว่าการอ่านหนังสือนั้นอ่านตอนกลางคืนก็ได้ เวลานี้ขอให้ได้ผ่อนคลายความตึงเครียดไปก่อนอีกอย่างพอและแมกัยังไม่กลับบ้านถึงบ้านไม่มีใครบังคับให้อ่านหนังสือหรือทำการบ้านดังที่ผู้ปกครองเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คนหนึ่งกล่าวว่า “ไม่มีเวลาดูแลลูกในตอนเย็นเพราะว่าต้องออกไปรับจ้างเขาเพื่อนำเงินมาใช้จ่ายในครอบครัวซึ่งค่าใช้จ่ายในแต่ละวันก็มากกว่าจะกลับมาถึงบ้านก็มีค่าอยู่แล้วและเมื่อมาถึงบ้านก็ต้องทำอาหารการกินอีก ”

ประเด็นที่ 2 เกิดจากการที่ผู้สูงอายุดูแลเด็ก ทำให้ขาดอำนาจในการควบคุมดูแลเด็ก เพราะจากผู้เฒ่าผู้แก่มักจะทำตามใจเด็ก สงสารเด็ก รักเด็กซึ่งเป็นหลานเพราะท่านเห็นว่าหลานไปเรียนหนังสือในโรงเรียนมาทั้งวันหลานคงจะเกิดความเครียด ตาและยายจึงต้องการให้หลานได้พักผ่อนจึงได้ให้หลานได้ผ่อนคลายความตึงเครียดด้วยการให้หลานได้ทำในสิ่งที่หลานต้องการ

เช่น
 ๐/๓๗
 ๓๗๒.๔
 ๒/๑๗/๒๕๖๓
 เลขหมู่.....
 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การดูโทรทัศน์ นักเรียนชอบดูโทรทัศน์หลังจากเลิกเรียนแล้วเนื่องจากว่านักเรียนติดละครทางโทรทัศน์ ประกอบกับที่บ้านก็มีแต่ตาบยายเท่านั้นที่อยู่ดูแลบ้าน เมื่อนักเรียนกลับไปถึงบ้าน นักเรียนก็จะไปเปิดโทรทัศน์ดูละครในตอนเย็นโดยที่ตาบยายไม่สามารถที่จะดูท่าหลานได้เนื่องจากว่าสงสารหลานที่คิดว่าในเวลากลางวันหลานก็เรียนหนังสือมาแล้วตั้งที่ผู้ปกครองนักเรียนหญิงสูงอายุคนหนึ่งกล่าวว่า " อยากให้หลานได้พักผ่อนคลายความตึงเครียดจากการที่ได้เรียนหนังสือมาทั้งวันให้กลับมาดูโทรทัศน์เพื่อให้เกิดความสนุกสนานหลังจากนั้นก็จะได้มีกำลังใจในการทำงานหรืออ่านหนังสือ " แต่ก็มีตาบยายบางคนก็ดูท่าหลานเหมือนกันแต่ว่าหลานไม่สนใจในการดูท่าว่ากล่าวของตาบยาย ดังที่ตาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คนหนึ่งกล่าวว่า " ไม่ยอมเชื่อฟังเลยมาถึงบ้านก็เปลี่ยนเสื้อผ้า แล้วก็เปิดโทรทัศน์นั่งดูละคร จะดูท่าว่ากล่าวอย่างไรก็ตามจะทำหน้าตาเฉย บางครั้งผมก็เก็บรีโมทคอนโทรลหาไม่เจอเขาก็จะไปหาดูโทรทัศน์ที่บ้านคนอื่น "

ประเด็นที่ 3 เกิดจากเวลาที่นักเรียนเลิกจากโรงเรียนกลับไปยังบ้าน และเป็นเวลาที่เหมาะเพราะว่าผู้ปกครองที่ออกไปทำสวนทำไร่และรับจ้างยังไม่กลับมาถึงบ้าน และไม่มีใครมาคอยดูแลกำกับจึงทำให้นักเรียนอยากทำอะไรก็ได้ เช่น เที่ยวกับเพื่อน เด็กนักเรียนเมื่อโรงเรียนเลิกเรียนแล้วก็จะชวนกันไปเที่ยวในที่ต่างๆกับเพื่อนบ้านหรือเพื่อนนักเรียนด้วยกัน จากการบอกเล่าของตาบยายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คนหนึ่งกล่าวว่า " เมื่อกลับมาถึงบ้านหลังจากที่โรงเรียนเลิกเรียนแล้วนักเรียนจะเอากระเป๋านักเรียนมาเก็บ เปลี่ยนเสื้อผ้าแล้วจะนำเอาจักรยานไปกับเพื่อนโดยบอกกับตาบยายว่าจะไปซื้อขนมที่หน้าโรงเรียนก่อนแล้วจะกลับมา กว่าจะกลับมาถึงบ้านก็ก่อนหน้าที่ผู้ปกครองจะกลับเข้าบ้านเท่านั้น เด็กสมัยนี้ไม่สนใจในการเรียนเลยไม่รู้จะทำอย่างไรจำเป็นต้องปล่อยให้เลยตามเลย "

การศึกษาข้อมูลการขาดนิสัยรักการอ่านของนักเรียนจากครูในโรงเรียน

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีค้นหาข้อมูลในการอ่านอักษรล้านนาของนักเรียนที่ได้จากการสอบถามครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการอ่านหนังสือทั่วไปและหนังสืออักษรล้านนาของนักเรียนจากครูประจำชั้น และครูบรรณารักษ์ของโรงเรียนพอสรุปประเด็นปัญหาได้ดังนี้

ครูประจำชั้น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไม่สนใจในการอ่านหนังสืออักษรล้านนาของนักเรียนพอสรุปประเด็นได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อน ๆ ในห้องเรียนส่วนใหญ่อ่านหนังสืออักษรล้านนาไม่ ได้รวมทั้งครูก็ยังอ่านล้านนาไม่ได้ทำให้นักเรียนไม่สามารถที่จะไปปรึกษาใครได้ และทางบ้าน

พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย ก็อ่านอักษรล้านนาไม่ได้จึงทำให้นักเรียนอ่านหนังสืออักษรล้านนาไม่ได้ เมื่อนักเรียนอ่านหนังสือไม่ได้หรืออ่านไม่ออกนักเรียนก็จะไม่อ่านหรือไม่สนใจที่จะอ่าน แต่เมื่อขอร้องให้ทางบ้านช่วยก็บอกว่าคุณปกครองก็ยังไม่ได้อ่านไม่ได้จะช่วยสอนได้อย่างไร

ประเด็นที่ 2 สืบเนื่องมาจากวิธีการสอน เพราะว่าผู้สอนภาษาล้านนาไม่เคยเป็นครูก่อนท่านใช้วิธีการสอนเหมือนกับวิธีการที่ท่านได้ร่ำเรียนมากับอาจารย์ในสมัยก่อนนั้น ไม่มีการให้นักเรียนได้คนคิดว่า ผู้สอนจะเป็นผู้เขียนและอ่านให้ฟังอย่างเดียวจึงทำให้นักเรียนมีนิสัยดังนี้ นักเรียนไม่ชอบค้นคว้า เพราะว่าเด็กนักเรียนมีนิสัยเคยชินกับการที่ว่าอยากได้สิ่งใดก็จะได้สมใจโดยมีคนหามาให้และคอยเอาใจตลอดเวลา ไม่ชอบเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุดเท่าไร เด็กนักเรียนจะเล่นกันกลางสนามเป็นส่วนใหญ่

ครูบรรณารักษ์

ประเด็นที่ 1 หลักสูตรภาษาล้านนาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนนั้นจะมีแบบฝึกอ่านพยัญชนะเท่านั้นที่มีรูปภาพประกอบส่วนหนังสืออ่านเล่มอื่น ๆ ที่ไม่มีรูปภาพประกอบจะมีเฉพาะตัวหนังสืออักษรล้านนาเท่านั้นให้นักเรียนได้อ่านจึงเป็นเหตุให้นักเรียนบางส่วนให้ความสนใจแต่รูปภาพในหนังสืออักษรล้านนาแต่ไม่ยอมอ่านเมื่ออ่านไม่ได้ก็ไม่ยอมถามใคร

ประเด็นที่ 2 เกิดจากวัยและวุฒิภาวะของเด็ก เพราะว่าเด็กในวัยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 จะเป็นวัยที่ชอบเล่นมากกว่าเรียนจึงทำให้จึงทำให้เกิดมีนักเรียนบางส่วนสนใจเล่นเกมภาษาล้านนาแต่ไม่ชอบอ่านเช่นเกมบิงโกพยัญชนะนักเรียนจะหยิบกระดาษที่เขียนพยัญชนะมาดูแล้วก็ใส่เบี้ยลงในช่องที่ตรงกับพยัญชนะที่หยิบได้โดยให้เพื่อนดูพยัญชนะที่ในกระดาษที่หยิบขึ้นมาดูด้วยนักเรียนจะเล่นเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น

ด้านการจัดกิจกรรมของโรงเรียน

1. ครูบรรณารักษ์ของโรงเรียนร่วมกับผู้สอนภาษาล้านนาได้จัดกิจกรรมที่หลากหลายใหม่ เช่น การอ่านสระภาษาล้านนา การอ่านพยัญชนะในอักษรล้านนา การอ่านสุภาษิตคำพังเพยอย่างง่าย การเล่นเกมบิงโกสระและพยัญชนะ และเกมอื่น ๆ อีกเพื่อให้นักเรียนได้สนุกสนาน
2. ครูประจำชั้นช่วยจัดกิจกรรมการสอนแบบบูรณาการให้กับนักเรียนโดยการสอนเชื่อมโยงวิชาภาษาไทยและสังคม เข้าสู่วิชาภาษาล้านนาเพื่อให้นักเรียนได้เรียนอักษรล้านนาควบคู่กันไปด้วย
3. ครูผู้สอนภาษาล้านนาช่วยจัดกิจกรรมการอ่านสระ พยัญชนะ ในภาษาล้านนาจากบัตรสระและบัตรพยัญชนะ พร้อมทั้งให้นักเรียนหัดประสมคำ

1.2 การดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาการขาดนิสัยรักการอ่านอักษรล้านนา

ในการวิจัยเชิงปฏิบัติการแก้ไขปัญหามีส่วนร่วมได้มีการแบ่งขั้นตอนออกเป็น 5 ขั้นตอนคือ 1) การเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ 2) การดำเนินงานเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม 3) การปฏิบัติการตามแผนปฏิบัติงาน 4) การติดตามผลระหว่างการทำงาน 5) การประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดการทำงาน

การเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ

เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมการสร้างการมีส่วนร่วมเป็นไปด้วยความเรียบร้อยผู้วิจัยจึงได้เตรียมการดังนี้

การคัดเลือกผู้เข้าร่วมประชุม

การคัดเลือกบุคคลเข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ประสานกับหลายฝ่ายเพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติของบุคคลที่จะมาเป็นแกนนำในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยได้เข้าไปพบปะพูดคุยกับบุคคลหลายฝ่ายเพื่อสร้างความคุ้นเคยให้เกิดความไว้นือเชื่อมากยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ซึ่งแต่เดิมนั้นความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยและชาวบ้านหนองเย็นเป็นความคุ้นเคยกันแบบผู้ให้ความนับถือแต่ในปัจจุบันนี้เป็นความคุ้นเคยกันแบบที่กันน้องหรือบางครั้งคบครวคุ้นเคยกันแบบญาติสนิทมีการไว้นือเชื่อใจอย่างแท้จริง จนกระทั่งเมื่อหลักสูตรพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และหลักสูตรพุทธศักราช 2542 ได้มีนโยบายให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับครูในโรงเรียน เมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2545 ทางโรงเรียนโดยการนำของผู้บริหารสถานศึกษาได้เชิญกรรมการสถานศึกษาและกรรมการที่ปรึกษาของโรงเรียนมาร่วมประชุมปรึกษาหารือกัน ณ อาคารเอนกประสงค์ของโรงเรียนวัดดอนแก้ว เวลา 20.00 น. เกี่ยวกับการให้ชุมชนเข้ามาจัดการศึกษาร่วมกับทางโรงเรียนเพื่อให้กรรมการสถานศึกษาและกรรมการที่ปรึกษาได้ไปพูดคุยกับชุมชนชาวบ้านหนองเย็นให้เข้าใจเกี่ยวกับนโยบายที่จัดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนร่วมกับทางโรงเรียนโดยจัดหลักสูตรท้องถิ่นเข้ามาร่วมสอนนักเรียนร่วมกับครูในโรงเรียน และให้กรรมการสถานศึกษาและกรรมการที่ปรึกษาช่วยประชาสัมพันธ์ให้ผู้คนในชุมชนมาเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอสิ่งที่เป็นปัญหาของท้องถิ่นเพื่อที่จะนำมาจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่นสอนนักเรียนในโรงเรียนวัดดอนแก้ว

การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน

ประชาชนในหมู่บ้านหนองเย็นรวมทั้ง อบต.บ้านหนองเย็น ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอนในโรงเรียนวัดดอนแก้วและผู้บริหารสถานศึกษา ได้พูดคุยกันถึงเรื่องหลักสูตรท้องถิ่นและความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นซึ่งเป็นการนำเอาปัญหาที่อยู่ในหมู่บ้านและเป็นภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นมาสร้างเป็นหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อให้นักเรียนได้เรียนเพื่อให้ตอบสนองต่อนโยบายของหลักสูตรและให้ตรงกับความต้องการและความสนใจของชาวบ้านแล้วจึงได้กำหนดวันที่จะประชุมเพื่อการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น โดยมีกรรมการสถานศึกษาและกรรมการที่ปรึกษาได้ประกาศเชิญชวนผู้คนในหมู่บ้านหนองเย็นมาประชุมร่วมกันที่ วิหารของวัดดอนแก้วในวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2545 เวลา 20.00 น. โดยมีวัตถุประสงค์ของการประชุมในครั้งนี้เพื่อให้คนในชุมชนบ้านหนองเย็นทุกคนที่เข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ได้ร่วมกันเสนอปัญหาที่มีอยู่ในท้องถิ่นและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เสนอเพื่อนำมาจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่นใช้สอนนักเรียนในโรงเรียนวัดดอนแก้ว เมื่อถึงกำหนดวันประชุมมีเข้ามาร่วมประชุมทั้งหมด 74 คน ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การเข้าร่วมประชุมของผู้ที่มีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น

ผู้เข้าร่วมประชุม	จำนวน
1.ครูในโรงเรียนวัดดอนแก้ว	6 คน
2.ผู้ใหญ่บ้านบ้านหนองเย็น	1 คน
3.ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านบ้านหนองเย็น	2 คน
4.ผู้สอนภาษาถิ่นบ้านหนองเย็น	3 คน
5.ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6	28 คน
6.อบต.บ้านหนองเย็น	1 คน
7.ประชาชนบ้านหนองเย็น	33 คน
รวม	74 คน

บรรยากาศในการประชุมประชาชนชาวบ้านหนองเย็นทุกคนที่มาประชุมในครั้งนี้
วันนี้ไม่มีความเคร่งเครียดแต่ความสนุกสนานเพราะว่าผู้วิจัย ครูในโรงเรียนวัดดอนแก้ว
ทุกคนและชาวบ้านหนองเย็นทุกคนที่มาเข้าร่วมประชุมมีความรู้จกมักคุ้นกันเป็นอย่างดี มีการพูด
จกกันด้วยภาษาท้องถิ่นที่เป็นภาษาพื้นบ้านที่ใช้กันเป็นประจำทุกวันจึงทำให้ผู้ที่มาเข้าร่วมประชุม

ในครั้งนี้นักทุกคนมีความกล้าที่จะแสดงออกด้วยการใช้ภาษาถิ่นของตัวเองได้ตอบกัน มีการหยอกล้อกันด้วยคำพูดที่สนุกสนานเป็นกันเอง ส่วนมากการหยอกล้อกันจะเป็นผู้ที่มีอายุน้อยกว่าหยอกล้อผู้ที่มีอายุน้อยกว่าซึ่งในการประชุมในคืนนี้จะเป็นการประชุมทั้งกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย

ผลจากการประชุมทั้งกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย

จากการประชุมเมื่อวันที่ 1 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2545 มีการประชุมกันเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นซึ่งผู้ที่เข้าร่วมประชุมทุกคนได้รับทราบมาก่อนหน้านี้จากคณะกรรมการสถานศึกษาและกรรมการที่ปรึกษาของโรงเรียนวัดดอนแก้วแล้ว จึงทำให้ประชาชนบ้านหนองเย็นทุกคนที่มาเข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ต่างก็ได้เตรียมคำพูดและปัญหาที่จะนำมาจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนในโรงเรียนวัดดอนแก้วมาเสนอกันในที่ประชุม ซึ่งผู้ทีเสนอนั้นต่างก็คิดว่าสิ่งที่ตัวเองเสนอไปนั้นจะตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้คนชาวบ้านหนองเย็น และให้ชาวบ้านหนองเย็นทุกคนที่มาเข้าร่วมประชุมในค่ำคืนวันนั้นได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ผลจากการจัดให้มีการประชุมสรุปได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ชาวบ้านมีทัศนคติที่ดีต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนร่วมกับทางโรงเรียนโดยที่ชาวบ้านที่มาเข้าร่วมประชุมทุกคนต่างก็มีความเห็นว่าในอดีตที่ผ่านมาชาวบ้านไม่มีโอกาสเข้ามามีบทบาทในด้านการจัดการเรียนการสอนร่วมกับทางโรงเรียนเลย เพราะชาวบ้านมีความคิดว่าการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนนั้นเป็นเรื่องของครูในโรงเรียนส่วนชาวบ้านในหมู่บ้านหนองเย็นทุกคนมีหน้าที่ส่งบุตรหลานมาเข้าเรียนหนังสือในโรงเรียนเท่านั้นและอีกประการหนึ่งชาวบ้านก็มีความรู้ไม่เท่าเทียมกับครู ดังที่พ่อน้อยก้องแก้วซึ่งเป็นที่ปรึกษาของโรงเรียนคนหนึ่งและมีอาชีพขายของเปิดเตล็ดในหมู่บ้านได้กล่าวว่า “ ชาวบ้านหนองเย็นมีความรู้ยังไม่สามารถที่จะไปสอนนักเรียนในโรงเรียนร่วมกับครูได้ ”

ประเด็นที่ 2 ชาวบ้านแสดงความกระตือรือร้นในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นในครั้งนี้มาก เพราะว่าเป็นครั้งแรกที่ชาวบ้านได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนร่วมกับทางโรงเรียนโดยที่ทุกคนต่างเตรียมปัญหาเรื่องราวที่ตนเองคิดว่าเหมาะสมและตรงกับความต้องการและความสนใจของคนในท้องถิ่นมาเสนอกันในที่ประชุม เช่น การทอดผ้า การปลูกหอมหัวใหญ่ การปลูกถั่วเหลือง การสอนอักษรล้านนา การจักสาน ซึ่งในการนำเสนอในแต่ละเรื่องนั้นผู้ทีเสนอปัญหาเรื่องอะไรก็ต้องอธิบายสิ่งที่ตนเองเสนอด้วยเพื่อให้ผู้ที่เข้าร่วมประชุมในคืนวันนี้นักทุกคนได้รับทราบ เข้าใจและพร้อมที่จะหาแนวทางในการตัดสินใจเลือกปัญหาใดมาจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่นที่จะนำมาสอนนักเรียนในโรงเรียน

ตารางที่ 2 การคัดเลือกปัญหาเพื่อนำมาจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่น

ปัญหาหรือหัวข้อ	คะแนนที่ได้จากการลงประชามติ
1.การปลูกหอมหัวใหญ่	14
2.การปลูกถั่วเหลือง / ข้าวโพด	11
3.การทอดผ้าพื้นเมือง	2
4.การจักสาน	10
5.การสอนอักษรล้านนา	39

จากตารางจะเห็นได้ว่าปัญหาที่ผู้คนชาวบ้านหนองเย็นได้นำมาจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่นคือการสอนอักษรล้านนา สาเหตุก็เพราะว่าอักษรล้านนาซึ่งเป็นภาษาของชาวล้านนาที่เป็นภาษาเขียนเด็กหนุ่มในหมู่บ้านและพระสงฆ์ส่วนใหญ่มิสามารถที่จะอ่านได้ ดังนั้นจึงคิดว่าในฐานะที่เราเป็นคนในอาณาจักรล้านนาควรจะมีค้ำให้เด็กนักเรียนในโรงเรียนที่มีอายุยังน้อยได้รู้เรียนหนังสือ อักษรล้านนาและมีค้ำให้มึนดีในการรักการอ่านอักษรล้านนาได้ง่ายกว่าเด็กโต เพื่อนำเอาไปใช้ประโยชน์ในวันข้างหน้าได้ อีกประการหนึ่งก็คือผู้คนในสมัยโบราณได้จารึกสิ่งต่างๆไว้ในโบราณหรือทับเสาไว้เป็นจำนวนมาก เพื่อต้องการให้ผู้คนในล้านนาในสมัยนี้ได้รักษาสืบต่อกันๆ เหล่านี้เอาไว้ จึงต้องหาแนวทางร่วมกันในการสร้างนิสัยในการรักการอ่านอักษรล้านนาให้กับนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 ซึ่งสามารถมีค้ำให้มึนดีในการรักการอ่านได้ง่าย

ประเด็นที่ 3 ปัญหาที่เกิดจากการไม่มีการใช้อักษรล้านนา

ผู้ที่เข้าร่วมประชุมทุกคนได้แก่ ครูโรงเรียนวัดดอนแก้ว ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ผู้คนในชุมชนบ้านหนองเย็นทุกคน มีความเห็นโดยสรุปดังนี้

1.ปัญหา เนื่องจาก ในสมัยปัจจุบันนี้มีการเรียนการสอนในโรงเรียนและในวัดก็ไม่มีเด็กวัดเข้ามาคอยรับใช้พระสงฆ์และเรียนหนังสืออักษรล้านนาเหมือนในสมัยก่อน เพราะว่าในสมัยก่อนนั้นผู้ปกครองต้องการให้ลูกบวชเป็นพระ เพราะต่างก็เชื่อกันว่าถ้ามีลูกผู้ชายต้องได้บวชพ่อแม่จะได้เกาะชายผ้าเหลืองของลูกเมื่อตายไปแล้วจะได้ขึ้นสวรรค์และอีกประเด็นหนึ่งต้องการให้ลูกได้รู้เรียนหนังสืออักษรล้านนากับพระที่วัด เมื่อบวชเป็นพระหรือสามเณรแล้วก็สามารถที่จะเทศนาธรรมสั่งสอนประชาชนได้เพราะว่าในสมัยก่อนนั้นพระธรรมเทศนาได้จารึกเป็นตัวอักษรธรรมล้านนาไว้บนโบราณหรือทับเสาแล้วอาบด้วยน้ำมันดี (น้ำมันเครื่องที่ใช้แล้ว) ไม่มีการพิมพ์เป็นตัวอักษรไทยกลางเหมือนอย่างในสมัยปัจจุบันนี้ "

2. ปัญหา เนื่องจาก ผู้ที่มีความรู้ทางด้านอักษรล้านนาส่วนใหญ่จะเป็นผู้เฒ่าผู้แก่ บางคนก็สายตาไม่ค่อยดี บางคนก็ลืมไปบ้าง ดังที่ชาวบ้านคนหนึ่งได้กล่าวว่า " ผู้ที่มีความรู้ทางด้านภาษาล้านนาในหมู่บ้านหนองเย็นของเราส่วนใหญ่ที่ลาสิกขาบทไปแล้วก็มีอายุมากแล้ว บางคนก็มีอายุเกือบ 80 ปี สายตาก็ไม่ค่อยดีถึงแม้ว่าจะมีความรู้ทางด้าน อักษรล้านนามากเท่าไรก็ตาม บางคนก็ขี้หลงขี้ลืมจำได้บ้างจำไม่ได้บ้างสอนเด็กในปัจจุบันนี้ไม่ได้แล้วเพราะว่ากลัวจะสอนแบบผิด ๆ ถูก ๆ "

3. ปัญหาเนื่องจาก ชาวบ้านที่มีความรู้ทางด้านอักษรล้านนาที่มีอายุยังน้อยต้องออกไปทำมาหากินเพราะหวังเรื่องปากท้องของตัวเอง ดังที่ชาวบ้านคนหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า " ปัจจุบันนี้ การเงินการทองผิดเคืองมากต้องหาเข้ากินค่าไม่ได้เป็นคนร่ำรวยเหมือนกับคนอื่นเขา ยิ่งที่น้อย (ชาวบ้านที่เคยบวชเป็นสามเณรมาแล้วลาสิกขาบท) ที่หนาน (ชาวบ้านที่เคยบวชเป็นพระมาแล้วลาสิกขาบท) บางคนก็ต้องหาเข้ากินค่าไม่มีที่ดินเป็นของตนเองต้องไปรับจ้างเขาจะเอาเวลาที่ไหนมาสอนเพื่อให้ผู้คนที่ได้สืบทอด "

4. ปัญหาการมองไม่เห็นว่าจะนำไปให้ประโยชน์ในด้านใด จากการที่ชาวบ้านคนหนึ่งกล่าวว่า " อักษรล้านนาเมื่อเรียนไปแล้วก็ไม่สามารถที่จะช่วยให้นักเรียนที่เรียนไปแล้วนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เพราะว่าในปัจจุบันนี้การเรียนต่อในสถาบันต่าง ๆ ไม่มีการสอบวิชาภาษาล้านนา มีแต่การสอบที่ต้องใช้แต่ภาษาไทยกลางเท่านั้น เมื่อเจ็บไข้ได้ป่วยในปัจจุบันนี้ก็ไม่จำเป็นต้องให้ยาแผนโบราณเหมือนกับในสมัยก่อนเพราะว่ามียาแผนปัจจุบันหาซื้อได้ง่ายสะดวกต่อการใช้มากกว่ายาแผนโบราณที่จะต้องไปหาตามบ้านเรือนต่าง ๆ ถ้าไม่มีก็ต้องไปหาตามป่าตามเขาโดยแพทย์แผนโบราณและอีกอย่างหนึ่งผู้ที่บวชเป็นสามเณรก็ไม่จำเป็นต้องเรียนอักษรล้านนาเพราะว่ามีบทสวดมนต์หรือพระธรรม เทศนาเพื่อเทศนาสั่งสอนประชาชนก็ได้มีการแปลและพิมพ์เป็นตัวอักษรไทยกลางเกือบหมดแล้ว "

ประเด็นที่ 4 แนวทางการแก้ไขปัญหาของกลุ่ม

1. ต้องมีการรื้อฟื้นการเรียนการสอน อักษรล้านนาอย่างต่อเนื่องโดยมีหลักสูตรท้องถิ่นที่เป็นคนในท้องถิ่นจัดทำขึ้นมาโดยบรรจุเนื้อหาวิชาอักษรล้านนาไว้หมวดหนึ่งสำหรับนำมาจัดทำเป็นการเรียนการสอนในระบบโรงเรียนต่อไป

2. ต้องขอความร่วมมือไปยังผู้ที่มีความรู้ทางด้านอักษรล้านนาที่มีอายุมากเหล่านี้ซึ่งหมายถึงพระหรือชาวบ้านที่เคยบวชเป็นพระมาแล้วได้ส่งหนังสืออักษรล้านนาที่ตนเองพอมิเหลืออยู่นำไปบริจาคหรือถ้าไม่ให้ก็ให้ครูขออนุญาตนำไปถ่ายเอกสารให้ไว้กับทางโรงเรียนเพื่อให้

นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าและสามารถนำไปถามผู้ที่มีความรู้ทางด้านอักษรล้านนาที่มีสายตาดูอยู่ได้

3. ขอให้ผู้ที่มีความรู้ทางด้านภาษาล้านนาได้สละเวลาอันน้อยนิดหลังจากเลิกจากงานแล้วมาช่วยสอนนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้อักษรล้านนาที่เป็นภาษาดั้งเดิมของตนเอง

4. ต้องร่วมกันใช้ความพยายามให้นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของอักษรล้านนาให้ทุกคนโดยเฉพาะเด็ก ๆ และนักเรียนเข้าใจว่าอักษรล้านนามีค่าไม่ได้ใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันแต่ก็มีประโยชน์ด้านอื่น เช่น ด้านยารักษาโรค ปัจจุบันนี้ยารักษาโรคที่เป็นยาแผนปัจจุบันที่มีราคาแพงถ้าเราไม่มีเงินหรือมีเงินไม่เพียงพอเราก็สามารถที่จะหายาแผนโบราณที่มีอยู่ในท้องถิ่นของเรามีรับประทานได้และมีคุณสมบัติไม่ต่างไปจากยาแผนปัจจุบันเหมือนกัน และที่ให้เห็นความสำคัญของ อักษรล้านนาในมิติของจิตวิญญาณและคติสอนใจโดยการเล่าควา้อำนาจเรื่องมาเรียนหนังสือกันเถอะของลุงน้อยสิงห์แก้ว มโนเพชรประกอบจะทำให้นักเรียนมองเห็นความสำคัญของ อักษรล้านนาได้ หรือในพิธีกรรมทางศาสนาต่าง ๆ เช่นพิธีการขึ้นบ้านใหม่ การแต่งงาน เพื่อให้เป็นสิริมงคลแก่เจ้าตัว ซึ่งให้นักเรียนไปค้นคว้าโดยการสอบถามจากผู้เฒ่าผู้แก่ หรือพระภิกษุ เพื่อที่นักเรียนจะได้เข้าใจ และรู้จักวัฒนธรรมประเพณีของชาวล้านนา

อุปสรรคอื่น ๆ ในการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาอักษรล้านนา

1. ด้านเศรษฐกิจเนื่องมาจากสภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทยยังไม่ดีขึ้น ดังนั้นเราจะหาคนที่มาสอนภาษาล้านนาในโรงเรียนได้ยากมาก

2. ผู้ปกครองไม่สามารถให้ความช่วยเหลือในการอ่านอักษรล้านนาของบุตรหลานของตนเมื่ออยู่ที่บ้านได้เนื่องจาก ผู้ปกครองนักเรียนก็ไม่ค่อยมีเวลาเอาใจใส่ดูแลบุตรหลานให้อ่านหนังสือภาษาล้านนาและสอนกันก็ไม่ได้เพราะว่าตัวเองอ่านหนังสืออักษรล้านนาไม่ได้

3. เกมคอมพิวเตอร์ทำให้นักเรียนสนใจมากกว่าการเรียนการสอนอักษรล้านนา ซึ่งเป็นสิ่งที่นักเรียนชอบไปเล่นกันเป็นประจำ

แนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่ทางกลุ่มเสนอคือ

1. ให้ทำเศรษฐกิจแบบพอเพียงโดยการปลูกผักต่าง ๆ ไว้ในบ้าน และช่วยกันประหยัดอดออม ลดละเลิกอบายมุข ดังที่ชาวบ้านคนหนึ่งได้กล่าวว่่า " ถ้าคนเรารู้จักประหยัดไม่ตี้มเหล้าไม่จ่ายเงินแบบสุรุ่ยสุร่าย ไม่ฟุ่มเฟือย คนเราก็พอมีพอกินอยู่ได้ แต่ถ้าคนเราไม่รู้จักเก็บออมเราก็จะยากจนต่อไป "

2. ในเวลาว่างให้ผู้ปกครองนักเรียนพานักเรียนไปหาผู้ที่มีความรู้ทางด้านอักษรล้านนา ให้ช่วยอ่านให้ฟังและสอนวิธีอ่านให้นักเรียน และในวันเสาร์และวันอาทิตย์ควรพานักเรียนไปในไร่ที่ทำงานด้วยเพื่อจะได้ดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิดและเน้นย้ำให้บุตรหลานอ่านหนังสือ อักษรล้านนาได้

3. ประการที่หนึ่งอธิบายและเปรียบเทียบระหว่างเกมคอมพิวเตอร์กับการเรียน อักษรล้านนาให้นักเรียนฟังว่าอย่างไรมีประโยชน์มากกว่ากัน ประการที่สองเก็บแผ่นเกมไว้ห่างจากมือเด็ก ประการที่สามให้เด็กได้เล่นคอมพิวเตอร์เป็นบางเวลา

การต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุมของทางโรงเรียน

การจัดการประชุมในครั้งนีทางโรงเรียนวัดดอนแก้วได้รับความร่วมมือจากกลุ่มแม่บ้านบ้านหนองเย็นและทางโรงเรียนได้สมทบทุนเพื่อสนับสนุนการประชุมในครั้งนี้ โดยผู้เข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ได้ดื่มน้ำส้มคั้นจากกลุ่มแม่บ้านที่มาด้วยกันทำ ทำให้ชาวบ้านได้รับความกระชุ่มกระชวย และมีโอกาสพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและมีความเป็นกันเองมาก

การร่วมมือกันในการจัดทำกิจกรรม

ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการรักการอ่านอักษรล้านนาให้กับนักเรียนโดยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยจึงได้มีการแบ่งหน้าที่ในการทำงานโดยในที่ประชุมได้จัดทำตาราง แล้วให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความสนใจและความถนัดที่จะให้ความร่วมมือในการจัดทำหลักสูตรอักษรล้านนาและร่วมกันสร้างนิสัยรักการอ่านอักษรล้านนาให้กับนักเรียนได้ร่วมลงชื่อตามความสมัครใจและความสนใจ และในที่ประชุมขอให้แต่ละฝ่ายแต่งตั้งประธานของแต่ละฝ่ายขึ้นเพื่อความสะดวกในการประสานงาน โดยมีการแบ่งฝ่ายดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

ตารางที่ 3 แสดงการแบ่งหน้าที่ในการจัดทำแบบเรียนอักษรล้านนา

รายการ	ประธานฝ่าย	ผู้ร่วมงาน
ฝ่ายจัดทำสมุดบันทึกการอ่าน	ครูฝ่ายวิชาการของโรงเรียน	1.ครูในโรงเรียนวัดดอนแก้ว 2.อาสาสมัครสอนอักษรล้านนาบ้านหนองเย็น 3.ผู้ปกครองนักเรียน
ฝ่ายจัดซื้ออุปกรณ์	ผู้บริหารโรงเรียนวัดดอนแก้ว	1.ครูโรงเรียนวัดดอนแก้ว 2.ชาวบ้านที่เป็นพ่อค้าขายของชำในหมู่บ้าน
ฝ่ายวาดรูป -รูปภาพประกอบตัวอักษรล้านนา -รูปภาพเกมต่าง ๆ	ครูศิลปะของโรงเรียนวัดดอนแก้ว	1.ครูโรงเรียนวัดดอนแก้ว 2.อาสาสมัครสอนอักษรล้านนาบ้านหนองเย็น 3.ประชาชนที่มีความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์บ้านหนองเย็น
ฝ่ายเขียนอักษรล้านนา -เขียนตัวอักษรล้านนาลงในรูปภาพ -เขียนสระอักษรล้านนา -เขียนคำประสมอย่างง่ายให้นักเรียนอ่าน	พระครูรัตนสุภาจารย์	1.อาสาสมัครสอนอักษรล้านนาบ้านหนองเย็น
ฝ่ายโรเนียว/ถ่ายเอกสาร	ครูฝ่ายวัสดุครุภัณฑ์โรงเรียนวัดดอนแก้ว	1.ครูโรงเรียนวัดดอนแก้ว 2.ชาวบ้านบ้านหนองเย็นที่พอมีความรู้ทางการถ่าย –เอกสาร
ฝ่ายการจัดการเรียนการสอนอักษรล้านนา	พระครูรัตนสุภาจารย์	อาสาสมัครสอนอักษรล้านนาบ้านหนองเย็น
ฝ่ายจัดหาทุนสนับสนุนการเรียนการสอนอักษรล้านนา	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 บ้านหนองเย็น	1.อบต.บ้านหนองเย็น ต.ทุ่งขี้ อ.แม่จวง เชียงใหม่ 2.ชาวบ้านหนองเย็นที่เป็นพ่อค้าและผู้มีอันจะกินในหมู่บ้าน
ฝ่ายประสานงานในแต่ละฝ่าย	ครูฝ่ายปกครองของโรงเรียนวัดดอนแก้ว	ครูโรงเรียนวัดดอนแก้ว
ฝ่ายจัดกิจกรรมการรักการอ่าน -แข่งขันการอ่านอักษรล้านนา -ตอบปัญหาอักษรล้านนา -แข่งขันเล่นเกมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอักษรล้านนา	ครูฝ่ายวิชาการของโรงเรียนวัดดอนแก้ว	1.ครูโรงเรียนวัดดอนแก้ว 2.ผู้ปกครองนักเรียน 3.อาสาสมัครสอน อักษรล้านนาบ้านหนองเย็น 4.ชาวบ้านหนองเย็นที่เป็นศิษย์เก่าที่เรียนจบแล้ว

การกำหนดเวลาในการทำงานร่วมกัน

เพื่อให้การทำงานเกี่ยวกับการจัดทำคู่มือการสอน อักษรล้านนา หนังสือเรียนตัวอักษร ล้านนา และการประสมตัวอักษรล้านนา รวมทั้งแบบฝึกหัดในการเรียนอักษรล้านนาในครั้งนี้ เพื่อใช้ในการเรียนการสอนนักเรียนในโรงเรียนวัดดอนแก้วให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี คณะกรรมการ ทุกฝ่ายที่เข้าร่วมประชุมจึงได้ปรึกษารื้อกันว่าจะทำคู่มือการสอนอักษรล้านนา แบบเรียนอักษร ล้านนา และแบบฝึกหัดอักษรล้านนาในวันใด เพื่อให้ทันต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ในช่วงเปิดเทอมที่ 1 ปีการศึกษา 2545 นี้และในที่ประชุมได้กำหนดร่วมกันว่าให้เริ่มจัดทำในวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2545 เวลา 09.00 น. สถานที่ในการทำงานผู้เข้าร่วมประชุมทั้ง 30 คน ได้ เลือกอาคารเอนกประสงค์ของโรงเรียนวัดดอนแก้วเป็นที่ทำงานร่วมกัน เมื่อถึงวันที่ได้กำหนดใน การทำงานร่วมกัน เมื่อทุกคนมาพร้อมกันที่โรงเรียนแล้วประธานฝ่ายของแต่ละฝ่ายก็ได้ประชุม คณะที่ทำงานของตนเองเกี่ยวกับหน้าที่ที่แต่ละคนรับผิดชอบเพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายดำเนินไป ด้วยดี

การปฏิบัติงาน

หลังจากที่ทุกฝ่ายได้รับมอบหมายและประชุมร่วมกันเกี่ยวกับการทำงานกับประธานฝ่าย ของตัวเองเช่นฝ่ายจัดทำบันทึกการอ่านว่าจะจัดทำในลักษณะใดใครเป็นผู้ออกแบบ ฝ่ายจัดซื้อ อุปกรณ์จะซื้อกระดาษอย่างไรซื้อที่ไหน ฝ่ายวาดรูปก็มีการแบ่งหน้าที่กันว่าใครจะวาดรูปประกอบ ตัวอักษรใครจะวาดรูปเกม ฝ่ายเขียน อักษรล้านนาก็แบ่งหน้าที่กันว่าใครเขียนพยัญชนะ ใครเขียนสระ ใครเขียนการประสมอักษรฝ่ายใดเนียบและถ่ายเอกสารก็แบ่งหน้าที่กันว่าใครจะนำ ไปถ่ายเอกสารใครจะโรเนียบ ฝ่ายจัดการเรียนการสอนอักษรล้านนาก็แบ่งหน้าที่กันว่าใครจะรับ สอนในวันไหน ฝ่ายจัดหาทุนสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนก็ปรึกษารื้อกันว่าจะหาทุน มาจากไหน หาโดยวิธีใด ฝ่ายจัดกิจกรรมการรื้อการอ่านก็ตกลงกันว่าจัดกิจกรรมอะไรกันบ้าง จะทำอุปกรณ์อะไรบ้างและการจัดเกมนั้นจำเป็นต้องมีของขวัญรางวัลให้กับเด็กเพื่อให้เด็กมีกำลังใจและจะจัดหาของขวัญรางวัลเหล่านี้มาจากไหนเมื่อประชุมกันเป็นที่เรียบร้อยแล้วทุกคนก็ปฏิบัติ งานร่วมกันโดยการมาทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและที่ได้ตกลงกันไว้กับประธานฝ่ายของ ตัวเอง จนงานที่ทำนั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2545 เวลา 09.00 น. ผู้สอนภาษาล้านนาที่เป็นอาสาสมัครทุกคนและครูในโรงเรียนวัดดอนแก้วทุกคน จำนวนทั้ง หมดยรวม 10 คน ได้ประชุมปรึกษารื้อร่วมกัน เพื่อที่จะได้จัดทำแผนการสอนอักษรล้านนาที่ใช้ สำหรับสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 โดยในที่ประชุมได้กำหนดให้สอนร่วมกันและใช้

เวลาในตอนท้ายชั่วโมงทุกวัน โดยให้สถานที่ห้องพักครูของโรงเรียนวัดดอนแก้วเป็นที่ประชุม และใช้อาคารเอนกประสงค์ของโรงเรียนเป็นที่จัดการสอนอักษรล้านนา

การปฏิบัติงานในการสอน

ผู้ที่มีความรู้ทางด้านอักษรล้านนาและครูในโรงเรียนวัดดอนแก้วได้กำหนดข้อตกลงในการปฏิบัติภาระกิจในการสอนอักษรล้านนาดังนี้

1. ผู้สอนภาษาล้านนาจะผลัดเปลี่ยนกันมาสอนอักษรล้านนาในตอนเย็นทุกวันโดยในวันที 1 นายนิวัตร ขานวน วันที 2 นายบุญมา ทองเพชร วันที 3 นายจันทริทิพย์ แก้วมาเรื่อน วันที 4 พระครูรัตนสุภาจารย์
2. ถ้าผู้สอนภาษาล้านนาคนใดไม่มีเวลามาสอนก็ต้องแจ้งต่อประธานฝ่ายล่วงหน้า 1 วัน
3. เวลาในการสอนนั้นจะใช้ชั่วโมงสุดท้ายของแต่ละวันคือในช่วงเวลา 15.00 – 16.00 น.
4. ในขณะที่สอนจะให้ครูในโรงเรียนช่วยมาควบคุมดูแลเด็กนักเรียนด้วย
5. ให้ครูในโรงเรียนจัดหาหนังสือ อักษรล้านนาเข้าห้องสมุดได้มาก

การติดตามประเมินผลระหว่างการสอน

การติดตามประเมินผลผู้วิจัยและผู้สอนภาษาล้านนาได้ร่วมกันประเมินผลระหว่างเรียน โดยปฏิบัติดังนี้

1. การติดตามประเมินผลระหว่างเรียนโดยใช้ผลการสอบระหว่างเรียน การสอบก็ทำเหมือนการสอบนักเรียนในวิชาปกติที่เรียนกันในโรงเรียนเช่น การสอบอ่านตัวพยัญชนะ การสอบอ่านสระ สอบอ่านอักษรประสม สอบข้อเขียน กระทำร่วมกันระหว่างครูในโรงเรียนวัดดอนแก้วกับผู้สอน อักษรล้านนา และได้ร่วมประชุมปรึกษาหารือกันในวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2545 เพื่อดูความก้าวหน้าในด้านการเรียนการสอน และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยผู้ที่สอนภาษาล้านนาเป็นผู้ออกแบบทดสอบ
2. การติดตามประเมินผล ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันประเมินผลระหว่างเรียนในวันที่ 1, 2 สิงหาคม พ.ศ. 2545 เพื่อดูความก้าวหน้าในด้านการเรียน และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยกำหนดให้มีการสอบอ่าน 1 วัน และสอบข้อเขียน 1 วัน

ส่วนที่ 2 ผลจากการดำเนินกิจกรรม

2.1. กระบวนการที่สนับสนุนการทำงานที่ปรับเปลี่ยน

เมื่อสิ้นสุดการวิจัยเกิดการปรับเปลี่ยนดังนี้

2.1.1. ด้านการให้ความร่วมมือของชุมชนที่มีต่อโรงเรียนและโรงเรียนมีต่อชุมชน

ปัจจุบันนี้ชุมชนเริ่มเข้ามามีบทบาทกับทางโรงเรียนมากขึ้นเพราะว่าชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน ซึ่งต่างจากเมื่อก่อนที่ทางโรงเรียนจัดการประชุมก็จะต้องมีการขอเงินบริจาคจากชาวบ้านมาร่วมกันพัฒนาโรงเรียน แต่ปัจจุบันนี้ทางรัฐบาลและโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ชุมชนได้ปรับเปลี่ยนบทบาทของตัวเอง และเข้าใจในการเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นจึงทำให้ชุมชนเข้ามามีมือกับทางโรงเรียนมากขึ้นดังเช่นการจัดการเรียนการสอน อักษรล้านนา ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนมาก

2.1.2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

เมื่อก่อนนั้นชุมชนมีความเห็นว่าหน้าที่การจัดการเรียนการสอนนั้นเป็นเรื่องของครูในโรงเรียนชาวบ้านไม่เกี่ยว ชาวบ้านหรือคนในชุมชนมีหน้าที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนเท่านั้น ตั้งแต่หลักสูตรพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และหลักสูตรพุทธศักราช 2542 เข้ามา มีนโยบายให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนร่วมกับทางโรงเรียนได้ ทำให้ชุมชนมีความคิดว่าการจัดการเรียนการสอนนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นเท่านั้นที่จะให้ความรู้แก่เด็กนักเรียนได้ ชาวบ้านที่มีความรู้ทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นก็สามารถให้ความรู้กับนักเรียนในโรงเรียนได้

2.1.3. ด้านการพัฒนาโรงเรียน

ชาวบ้านคิดว่าการพัฒนาโรงเรียนเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่มีมาแต่โบราณกาลที่ชาวบ้านจะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาภูมิทัศน์ให้กับโรงเรียนปีละครั้งแต่ปัจจุบันนี้ชาวบ้านได้ข้อมูลจากผู้ที่มาสอนภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักเรียนทำให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาโรงเรียนมากขึ้นกว่าเดิมซึ่งเมื่อก่อนนั้นจะมีชาวบ้านที่มีลูกหลานอยู่ในโรงเรียนเท่านั้นที่มาช่วยในการพัฒนาโรงเรียนแต่ในปัจจุบันนี้ชาวบ้านเกือบจะทุกคนไม่ว่าจะมีลูกเรียนอยู่ในโรงเรียนนี้หรือไม่ก็มาช่วยกันพัฒนาโรงเรียน

2.2. การมีส่วนร่วมของชุมชน และโรงเรียนในการแก้ไขปัญหาเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน อักษรล้านนา

จากการที่กระบวนการสนับสนุนการทำงานของคนในชุมชนบ้านหนองเย็นและคณะครูใน

ส่งเสริมให้นักเรียนในโรงเรียนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีนิสัยในการรักการอ่านหนังสือมากขึ้นโดยเฉพาะหนังสืออักษรล้านนาซึ่งเป็นวิชาที่ใหม่ที่ชาวบ้านและทางโรงเรียนร่วมกันสร้างขึ้น ในด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเย็น

ผู้คนในชุมชนก็ได้ให้การสนับสนุนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นด้วยการเข้าร่วมประชุม เพื่อนำปัญหามาเสนอกันเพื่อที่ให้จัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่นและร่วมกันจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นนั้น โดยร่วมมือกันทั้งทางด้านแรง แรงทรัพย์ และสติปัญญา เพื่อจัดทำหนังสืออักษรล้านนา และช่วยกันจัดทำหนังสือ อักษรล้านนา รวมทั้งทาง อบต.บ้านหนองเย็นก็ร่วมกันหาเงินมาช่วยสนับสนุนการเรียนการสอนอักษรล้านนาโดยการให้โรงเรียนทำโครงการแล้วทาง อบต.บ้านหนองเย็นนำไปเสนอในที่ประชุม อบต.ทุ่งปี้อ.แม่วาง เชียงใหม่

ทางด้านผู้ปกครองนักเรียน

ผู้ปกครองนักเรียนทุกคนก็ร่วมกันประชุมเพื่อเสนอปัญหาในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 ยังได้ร่วมกันเสนอปัญหาในการขาดนิสัยรักการอ่าน อักษรล้านนาของนักเรียน เช่นปัญหาการเที่ยวกับเพื่อน ปัญหาการดูโทรทัศน์ ปัญหาการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ การขาดการเอาใจใส่ดูแลจากผู้ปกครอง พร้อมกันนี้ ผู้ปกครองนักเรียนทุกคนได้ร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการไม่มีนิสัยในการรักการอ่าน อักษรล้านนาคือ

1. ให้ผู้ปกครองนักเรียนเอาใจใส่ดูแลนักเรียนโดยการกลับบ้านให้เร็วขึ้น
2. ถ้ามีเวลาว่างให้พาบุตรหลานไปโน้ในโน้นาดูด้วยและให้นำหนังสือไปอ่านทุกชนิดรวมทั้งหนังสืออักษรล้านนาด้วย
3. ให้พาบุตรหลานไปหาผู้ที่อ่านอักษรล้านนาได้ให้ช่วยอ่านให้ฟังถ้าลูกอ่านไม่ได้
4. อธิบายเปรียบเทียบระหว่างเกมคอมพิวเตอร์ , การเล่น กับการเรียนอักษรล้านนาว่าอย่างไรมีประโยชน์กว่ากัน
5. ช่วยพาบุตรหลานไปหาซื้อหนังสือตามร้านขายหนังสือเป็นบางครั้ง

ผลจากการดำเนินงานปรากฏดังนี้

1. ผู้ปกครองนักเรียนที่ไม่ทำอะไรทำสวนกลับบ้านได้เร็วขึ้นเป็นบางท่านโดยให้ผู้เป็นแม่ กลับก่อนส่วนผู้ปกครองที่ไปรับจ้างก็กลับบ้านตามปกติไม่สามารถที่จะกลับบ้านได้เร็วได้
2. ผู้ปกครองพาเด็กในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 , 4 ไปโน้ในโน้นาดูด้วยในวันหยุดเรียนเสาร์ อาทิตย์เป็นบางครั้งไม่ได้พาไปตลอด เพราะไม่ค่อยมีเวลาได้ดูแลเท่าที่ควร
3. ผู้ปกครองได้พาไปหาบุตรหลานไปหาผู้ที่มีความรู้ทางด้านอักษรล้านนาไปเป็น บางครั้งและบางคนเท่านั้นนอกนั้นให้เด็กไปพบด้วยตนเอง

4. ผู้ปกครองอธิบายเปรียบเทียบความสำคัญระหว่างเกมคอมพิวเตอร์กับอักษรล้านนา ส่วนมากคุยกับเด็กเป็นบางครั้งเท่านั้นไม่ได้อธิบายบ่อยเพราะว่าเด็กนักเรียนไม่ได้เล่นเกมคอมพิวเตอร์ให้ผู้ปกครองได้เห็นหรือว่าถ้าไปเล่นก็ไม่บอกให้ผู้ปกครองได้รับรู้

5. การพาบุตรหลานไปหาซื้อหนังสือ การพาไปซื้อหนังสือโดยให้เด็กไปกับเพื่อนบ้าน ไปกับพี่กับน้องหรือฝากเขาไปซื้อเท่านั้นเพราะว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเวลาพาบุตรหลานไป

ด้านผู้มีความรู้ทางด้านอักษรล้านนา

ผู้ที่มีความรู้ทางด้านอักษรล้านนาที่อาสาสมัครเข้ามาสอนอักษรล้านนาให้กับนักเรียนนั้นก็ได้ปรับเปลี่ยนการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขและให้เกิดการมีนิสัยในการรักการอ่านอักษรล้านนา ในการปรับเปลี่ย้นนั้นทางผู้สอน อักษรล้านนาได้ร่วมกับครูในโรงเรียนปรึกษาหารือกันแก้ไขการจัดการเรียนการสอน เพื่อหาแนวทางส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยในการรักการอ่านอักษรล้านนามากขึ้น โดยมีการจัดการบรรยากาศให้นักเรียนได้นำเรียนเช่นครู ก เดิมสอนทบทวนเนื้อหาและเล่นเกมปรับเปลี่ยนเป็น เล่นเกมมากขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เรียนในสิ่งที่นักเรียนต้องการแต่ก็ทบทวนเนื้อหาเดิมเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์กับความรู้ใหม่ ครู ข ขอพบเล่านิทานพื้นบ้านล้านนา และมีเสียงที่ดังก็เปลี่ยนเป็นการสอนแบบให้นักเรียนอ่านตัวพยัญชนะและสระตามบัตรคำพร้อมทั้งให้เล่นเกมเพื่อเสริมความจำ ครู ค สอนนักเรียนโดยพานักเรียนไปนอกห้องเรียน ขอพบตามใจนักเรียนและใช้บัตรคำไปคล้องตามต้นไม้แล้วให้นักเรียนค้นหาและให้นำมาอ่านให้เพื่อนฟัง ครู ง สอนให้นักเรียนรู้จักการประสมคำอย่างง่าย ๆ โดยใช้หลักการแบบการสอนภาษาไทยกลางในการสะกดคำ นอกจากนี้ผู้สอนอักษรล้านนาทุกคนได้ส่งเสริมการรักการอ่านอักษรล้านนาให้กับนักเรียนโดยการจัดการแข่งขันการเล่น เกม จัดการแข่งขันการอ่าน ร่วมกับครูบรรณารักษ์ในโรงเรียน

ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนล้านนาคือผู้สอนจะจัดการเรียนการสอนตามที่ท่านเคยได้รับมาจากการเป็นเด็กวัดในสมัยก่อนหรือที่เรียกว่าสอนแบบเก่าเพราะว่าท่านไม่ได้เรียนวิธีการสอนมา ผู้สอนจะสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง เขียนตัวอักษรบนกระดานแล้วให้เด็กอ่านตามครูเมื่อเด็กส่วนใหญ่อ่านได้แล้วผู้สอนจะให้เด็กอ่านเองจากนั้นก็ให้หัดเขียน วิธีการสอนแบบที่ให้เด็กได้ค้นคว้าในห้องสมุดนั้นผู้สอนอักษรล้านนาไม่ถนัดไม่มีความชำนาญและไม่ได้เตรียมการสอนมา

ครูในโรงเรียน

ครูในโรงเรียนให้การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนโดยการช่วยจัดหาหนังสือ อักษรล้านนาและช่วยในการจัดทำหนังสือ อักษรล้านนาร่วมกับผู้ที่มีความรู้ทางด้าน อักษรล้านนา บ้านหนองเย็น ทางด้านครอบครัวก็ได้ให้ความร่วมมือกับผู้สอนอักษรล้านนาช่วยจัดกิจกรรม ส่งเสริมการอ่าน อักษรล้านนาเพื่อให้นักเรียนรักการอ่านอักษรล้านนา กิจกรรมที่จัดได้แก่ การแข่งขันการเล่นเกมบิงโกสระและพยัญชนะ เกมบันไดการอ่าน การอ่านสุภาพิตคำพังเพย พร้อมทั้งครูในโรงเรียนช่วยจัดหาของขวัญรางวัลเล็ก ๆ น้อย ๆ ให้กับนักเรียน

3. การเปลี่ยนแปลงด้านการมีนิสัยในการรักการอ่านอักษรล้านนาของนักเรียน

จากการให้ความร่วมมือกันในการส่งเสริมการรักการอ่านทำให้เกิดผลกับนักเรียนดังนี้ ทางด้านในโรงเรียน

ในด้านการเล่นเกม

นักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 6 หันมาเล่นเกมทางด้านอักษรล้านนากันมากขึ้น โดยเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ส่วนมากจะเล่นเกมบิงโกสระและเกมบิงโกพยัญชนะ เพื่อให้เกิดการจำ แต่ก็ยังมีส่วนน้อยเข้ามาเล่นเป็นบางครั้ง ส่วนนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 ส่วนมากจะเริ่มหัดอ่านสุภาพิตคำพังเพยกันมากขึ้นเพราะว่าเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถในการอ่านถ้าอ่านไม่ได้ก็จะพยายามเก็บไว้ถามครูผู้สอนอักษรล้านนาในตอนเย็น ก็ยังมีส่วนน้อยเล่นเกมบิงโก และเกมบันไดการอ่านเพราะว่ายังจำสระและพยัญชนะบางตัวยังไม่ได้

การเรียนกับผู้สอน อักษรล้านน่านักเรียนจะเข้าเรียนกับครูผู้สอนครบทุกคนและทุกครั้ง และนักเรียนจะมีความสุขเมื่อนักเรียนได้เล่นเกมในขณะที่เรียนและนักเรียนชอบการเรียนที่เรียนในบรรยากาศนอกห้องเรียน

การเข้าห้องสมุด

นักเรียนเริ่มเข้าห้องสมุดมากขึ้นโดยเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,6 เมื่อเข้าห้องสมุดจะพยายามหาอ่านการประสมคำอย่างง่าย และเริ่มไปคำที่ประสมที่มีตัวสะกด ส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3,4 ก็เข้าห้องสมุดมากขึ้น และเริ่มเอาหนังสือการอ่าน ตัวอักษรล้านนาและสระมาอ่านกันมากขึ้น

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักเรียนสามารถที่จะอ่านตัวอักษรและสระล้านนาได้ มากขึ้น แต่ไม่สามารถอ่าน คำประสมและเขียนได้

ตารางที่ 4 แสดงผลการสอบวิชาอักษรล้านนาช่วงระหว่างเรียน

ชั้น	จำนวน คน	อ่าน พัญชนะ		อ่านสระ		อ่านการ ประสมคำ		ความ สามารถใน การเขียน		คะแนนรวม	
		คะแนน									
		20		20		20		20		80	
		Mdn	QD	Mdn	QD	Mdn	QD	Mdn	QD	Mdn	QD
ป.3	7	4.13	5.06	3.75	1.1	3.00	0.5	2.00	3.75	12.75	5.88
ป.4	9	5.38	2.38	4.08	0.7	3.50	0.43	2.40	2.87	13.75	4.46
ป.5	6	6.00	0.5	6.00	0.5	6.50	1.0	5.50	1.5	24.00	5.00
ป.6	6	7.50	2.6	7.00	0.5	6.50	1.0	6.17	4.21	27.0	5.00

จากตารางการสอบวิชาภาษาล้านนาช่วงระหว่างเรียนพบว่า

การอ่านพัญชนะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4 อ่านได้น้อยกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 โดยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4 มีนักเรียนประมาณครึ่งหนึ่งในแต่ละห้องได้คะแนนการอ่านพัญชนะไม่ถึงร้อยละ 20.65 และ 26.90 ของคะแนนเต็มทั้งหมดตามลำดับ ขณะที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ ปีที่ 6 ประมาณครึ่งหนึ่ง ได้คะแนนในการอ่านพัญชนะไม่ถึงร้อยละ 30.00 และ 37.50 ของคะแนนเต็มทั้งหมดตามลำดับ

การอ่านสระของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4 อ่านได้น้อยกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 โดยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4 มีนักเรียนประมาณครึ่งหนึ่งในแต่ละห้องได้คะแนนการอ่านสระไม่ถึงร้อยละ 18.75 และ 20.40 ของคะแนนเต็มทั้งหมดตามลำดับ ขณะที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ ปีที่ 6 ประมาณครึ่งหนึ่งของแต่ละห้องได้คะแนนการอ่านสระไม่ถึงร้อยละ 30.00 และ 37.50 ของคะแนนเต็มทั้งหมดตามลำดับ

การอ่านการประสมคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4 อ่านได้น้อยกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 โดยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4 มีนักเรียนประมาณครึ่งหนึ่งในแต่ละห้องได้คะแนนการอ่านการประสมคำไม่ถึงร้อยละ 15.00 และ 17.50 ของคะแนนเต็มทั้งหมดตามลำดับ ขณะที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ ปีที่ 6 ประมาณครึ่งหนึ่งของแต่ละห้องได้คะแนนการอ่านการประสมคำไม่ถึงร้อยละ 32.50 และ 32.50 ของคะแนนเต็มทั้งหมดตามลำดับ

ความสามารถในการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4 อ่านได้น้อยกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 โดยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4 มีนักเรียนประมาณครึ่งหนึ่งในแต่ละห้องได้คะแนนความสามารถในการเขียนไม่ถึงร้อยละ 10.00 และ 12.00 ของคะแนนเต็มทั้งหมดตามลำดับ ขณะที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ ปีที่ 6 ประมาณครึ่งหนึ่งของแต่ละห้องได้คะแนนความสามารถในการเขียนไม่ถึงร้อยละ 27.50 และ 30.85 ของคะแนนเต็มทั้งหมดตามลำดับ

กล่าวโดยรวมพบว่าระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนการสอนมาประมาณ 2 เดือน นักเรียนมีความสามารถในการอ่านพยัญชนะและสระล้านนาในระดับต่ำแต่ก็สูงกว่าการอ่านการประสมคำอย่างง่ายและการเขียนยังมีผลสัมฤทธิ์น้อยมากซึ่งแสดงว่าวิธีการสอนมีปัญหาบางประการจึงมีการแก้ไขเพื่อปรับกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เมื่อได้ปรับปรุงวิธีการสอนและดำเนินการสอนไปได้ประมาณ 2 เดือนครึ่งจนถึงเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2545 จึงได้วัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นการวัดผลปลายภาคเรียน ตารางที่ 5 แสดงผลการสอบวิชาอักษรล้านนาช่วงปลายภาคเรียน

ชั้น	จำนวนคน	อ่านพยัญชนะ		อ่านสระ		อ่านการประสมคำ		ความสามารถในการเขียน		คะแนนรวม	
		คะแนน									
		20		20		20		20		80	
		Mdn	QD	Mdn	QD	Mdn	QD	Mdn	QD	Mdn	QD
ป.3	7	16	.35	9.75	2.44	8.75	1.08	4.75	2.52	37.0	4.00
ป.4	9	15	2.13	9.80	0.75	9.75	0.75	6.80	0.16	42.8	5.13
ป.5	6	16	4.50	16.8	2.92	12.2	4.09	10.5	4.5	55.5	13.0
ป.6	6	18	3.75	17.8	1.5	13.5	5.25	13.8	2.63	62.5	10.0

หลังจากได้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนและความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลายเช่นครูในโรงเรียนวัดดอนแก้ว ผู้สอนอักษรล้านนา ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 และนักเรียนแล้ว จากการตรวจสอบหลังจากกิจกรรมต่าง ๆ เสร็จสิ้นแล้วปรากฏคะแนนดังนี้

ความสามารถในทุกด้านของนักเรียนทุกชั้นพัฒนาดีขึ้นคือมีคะแนนสูงกว่าผลการสอบ ในช่วงระหว่างเรียนแต่ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ ปีที่ 4 ยังต่ำกว่า ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 โดยเฉพาะในด้านการอ่านและการประสมคำ อย่างง่าย และการเขียนซึ่งจะแยกกล่าวในรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

การอ่านพยางค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4 อ่านได้น้อยกว่านักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 โดยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4 มีนักเรียนประมาณครึ่งหนึ่ง ในแต่ละห้องได้คะแนนการอ่านพยางค์ไม่ถึงร้อยละ 80.00 และ 75.00 ของคะแนนเต็มทั้งหมด ตามลำดับ ขณะที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ ปีที่ 6 ประมาณครึ่งหนึ่งในแต่ละห้องได้ คะแนนในการอ่านพยางค์ไม่ถึงร้อยละ 80.00 และ 90.00 ของคะแนนเต็มทั้งหมดตามลำดับ

การอ่านสระของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4 อ่านได้น้อยกว่านักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 โดยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4 มีนักเรียนประมาณครึ่งหนึ่งใน แต่ละห้องได้คะแนนการอ่านสระไม่ถึงร้อยละ 48.75 และ 49.00 ของคะแนนเต็มทั้งหมดตาม ลำดับ ขณะที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ ปีที่ 6 ประมาณครึ่งหนึ่งในแต่ละห้องได้คะแนน การอ่านสระไม่ถึงร้อยละ 84.00 และ 89.00 ของคะแนนเต็มทั้งหมดตามลำดับ

การอ่านการประสมคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4 อ่านได้น้อยกว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 โดยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4 มีนักเรียนประมาณ ครึ่งหนึ่งในแต่ละห้องได้คะแนนการอ่านการประสมคำไม่ถึงร้อยละ 43.75 และ 48.75 ของคะแนนเต็มทั้งหมดตามลำดับ ขณะที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ ปีที่ 6 ประมาณครึ่ง หนึ่งในแต่ละห้องได้คะแนนการอ่านการประสมคำไม่ถึงร้อยละ 61.00 และ 67.50 ของคะแนนเต็มทั้งหมดตามลำดับ

ความสามารถในการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4 อ่านได้น้อย กว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 โดยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4 มีนักเรียน ประมาณครึ่งหนึ่งในแต่ละห้องได้คะแนนความสามารถในการเขียนไม่ถึงร้อยละ 23.75 และ 34.00 ของคะแนนเต็มทั้งหมดตามลำดับ ขณะที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ ปีที่ 6 ประมาณครึ่ง หนึ่งในแต่ละห้องได้คะแนนความสามารถในการเขียนไม่ถึงร้อยละ 52.50 และ 69.00 ของคะแนน เต็มทั้งหมดตามลำดับ

โดยสรุปหลังจากการเขียนการทดสอบเสร็จสิ้นลงพบว่านักเรียนมีพัฒนาการในด้าน การอ่านพยางค์และสระดีขึ้นมากแต่ก็ทำได้ดีเฉพาะการอ่านพยางค์และสระเท่านั้น ซึ่ง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 ทำได้ดีขึ้นมาก ส่วนนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4 ยังต้องปรับปรุงอีกมาก ด้านการอ่านการประสมคำและการเขียนนั้นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 พอทำได้บ้างส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4 ยังต้องปรับปรุงอีกมาก

ความสามารถในการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4 อ่านได้น้อยกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 โดยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4 มีนักเรียนประมาณครึ่งหนึ่งในแต่ละห้องได้คะแนนความสามารถในการเขียนไม่ถึงร้อยละ 10.00 และ 12.00 ของคะแนนเต็มทั้งหมดตามลำดับ ขณะที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ ปีที่ 6 ประมาณครึ่งหนึ่งของแต่ละห้องได้คะแนนความสามารถในการเขียนไม่ถึงร้อยละ 27.50 และ 30.85 ของคะแนนเต็มทั้งหมดตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved